

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 267/2011-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. augusta 2011 predbežne prerokoval sťažnosť V. K., trvale bytom R., prechodne bytom H., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Humenné v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 137/2005 (následne pod sp. zn. 10 C 104/2010) a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. K. o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. apríla 2010 doručená sťažnosť V. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho

základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Okresného súdu Humenné (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 137/2005 (následne pod sp. zn. 10 C 104/2010).

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

„Porušovateľom základného práva je Okresný súd Humenné, konajúci vo veci žalobcu – navrhovateľa V. K... proti odporcovi Ing. A. B. a spol. o určenie neplatnosti osvedčenia o vydržaní a určenie vlastníctva vydržaním, vedenej na OS Humenné pod spis. zn.: 9C/137/2005...“

K porušeniu základného práva sťažovateľa došlo účelovou nečinnosťou všeobecného súdu, jeho neefektívnym postupom v súdnom konaní v úmysle zvýhodniť odporcu, ako účastníka konania... Súd a sudca vykonávajúci úkony v predmetnom súdnom konaní je ovplyvňovaný JUDr. I. B. – notárkou, ktorá vydala osvedčenie odporcovi o nadobudnutí vlastníctva vydržaním a starostkou obce R., A. L., ktorá ako verejný činiteľ zneužívajúc svoje právomoci potvrdila odporcovi podklady k žiadosti o vydanie osvedčenia o vydržaní, v zmysle zákona č. 323/92 Zb. dňa 20. 12. 2004, napriek skutočnosti, že dňa 02. 12. 2004 potvrdila a vydala ako zástupca obce písomné vyjadrenie, že nemá námietky k vydaniu osvedčenia o vydržaní pre navrhovateľa V. K... k majetkovej podstate na LV č. 97, vedeného správou katastra nehnuteľnosti S., katastrálne územie R., z ktorej bola časť výmery pričlenená geometrickým plánom k novovytvoreným parcelám o. i. aj parcelám č. 215/2 a 216/2 a dňa 02. 12. 2004 vydala vyjadrenia k novelizovanému ust. § 63 Notárskeho poriadku zákona č. 397/2000 Z. z., ktorým potvrdila, že predmetné pozemky navrhovateľ nepretržite a dobromyseľne držal ako svoje vlastníctvo... Potvrdila to aj svojou výpoveďou dňa 16. 04. 2009...“

V danom prípade sa vo veci konajúci sudca dopustil závažných pochybení pri aplikácii práva...

Navrhovateľ V. K. nar. 06. 07. 1929 dňa 13. 10. 2006 zomrel...

Po smrti navrhovateľa nastala právna skutočnosť uvedená v ods. 2 § 92 O. s. p. a podľa § 92 ods. 3 O. s. p. vstúpili do konania noví účastníci, na ktorých práva prešli.

Navrhovateľ v 1. rade V. K., nar. 15. 06. 1957... bol navrhovateľmi v 2. rade A. V., rod. K. a navrhovateľom v 3. rade F. K., splnomocnený podľa § 24 O. s. p. ich zastupovaním v predmetnom súdnom konaní...

Predmetom konania pred okresným súdom je rozhodovanie o návrhu žaloby navrhovateľa o určenie neplatnosti osvedčenia o vydržaní a určenie vlastníctva vydržaním. V danom prípade neide o vec právne ani fakticky zložitú. Podľa sťažovateľa ide o právny spor patriaci do štandardu rozhodovacej agendy, pričom priebeh doterajšieho konania nenasvedčuje tomu, že by v jeho priebehu bolo potrebné vykonať časovo náročné dokazovanie, ktoré by aspoň čiastočne ospravedlňovalo doterajšiu neprimeranú dĺžku namietaného konania...

Podľa názoru sťažovateľa, odporca neunesol dôkazné bremeno. Odporca sa viackrát nezúčastnil nariadených pojednávaní, bez ospravedlnenia svojej neúčasti a odporcovia v 2. a 3. rade sa nezúčastnili ani jedného pojednávania. Podklady predložené odporcom notárskemu úradu JUDr. I. B. so sídlom v Snine sú podľa sťažovateľa účelovo vypracované materiály, nezakladajúce sa na pravde, na základe ktorých notársky úrad JUDr. B. vydal odporcom dňa 29. 12. 2004 osvedčenie o vydržaní sporných nehnuteľností a v ten samý deň bol uskutočnený aj zápis do katastra nehnuteľností v katastrálnom úrade sídliacom na jednom poschodí priamo oproti notárskemu úradu JUDr. B...

Odporca teda nie je schopný uniesť dôkazné bremeno. Sústavne vyhlasuje, že trvá na svojich doterajších prednesoch a tvrdeniach a navrhuje súdu, aby rozhodol v jeho prospech. Označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, tak, ako to ustanovuje § 120 O. s. p., nie je schopný.

V prospech sťažovateľa vypovedalo doposiaľ 10 svedkov...“

Sťažovateľ požiadal ústavný súd, aby mu ustanovil právneho zástupcu z radov advokátov, a navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti takto rozhodol:

«1. Postupom OS Humenné v konaní vedenom pod spis. zn.: 9C/137/2005 boli porušené práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na spravodlivé a v primeranej lehote prejednanie jeho

záležitosti nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, podľa čl. 6 ods. 1... Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd...

2. Postupom OS Humenné v konaní vedenom pod spis. zn.: 9C/137/2005 boli porušené práva sťažovateľa podľa čl. 1 – „Ochrana majetku“ dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ...

3... Ústavný súd SR priznáva sťažovateľovi a ďalším pozostalým po nebohom navrhovateľovi V. K. nar. 06. 07. 1929 finančné zadosťučinenie za škody spôsobené porušením jeho základných ľudských práv a slobôd, garantovaných Ústavou SR a medzinárodnými dohovormi takto:

a) za škody, spôsobené prietahmi v konaní v dôsledku ktorých boli porušené práva sťažovateľa podľa čl. 1 – Ochrana majetku „Dodatkového protokolu“ k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd... mu súd priznáva finančné zadosťučinenie v čiastke 10 000,- EUR... za každý rok od roku 2004 včítane. Spolu 60 000,- EUR... , ktoré mu je Okresný súd Humenné povinný uhradiť do troch mesiacov od vyhlásenia nálezu Ústavného súdu.

b) Za nemajetkovú ujmu spôsobenú prietahmi v konaní vo forme odopierania základných práv a slobôd, zvyhodňovanie účastníka konania – odporcu, ponižovanie dikcie rovnosti účastníkov v súdnom konaní, v dôsledku čoho navrhovateľ trpel dlhodobo psychickými depresiami, pocitom nespravodlivosti a bezmocnosťou domôcť sa svojich práv, čo bolo v konečnom dôsledku jeho dovtedy zdravého človeka príčinou predčasnej smrti a následné postihnutie pozostalej manželky A. K. dvoma mozgovými príhodami, ktorá v súčasnosti ako zdravotne ťažko postihnutá je v opatrovateľskej starostlivosti svojej dcéry v Z., okr. B., začo im ústavný súd priznáva finančné zadosťučinenie so zreteľom na konkrétne okolnosti v celkovej čiastke 100 000,- EUR..., ktoré OS Humenné je povinný uhradiť na účet pozostalých do dvoch mesiacov od vyhlásenia nálezu ÚS SR.

4. Okresnému súdu Humenné prikazuje, aby v konaní vedenom pod spis. zn.: 9C/137/2005 konal... bez ďalších zbytočných prietahov.

5. Kancelárii Ústavného súdu SR ukladá uhradiť trovy konania sťažovateľa V. K... na účet... advokátskej kancelárie...

6. Okresný súd Humenné je povinný uhradiť trovy konania... na účet kancelárie Ústavného súdu SR...»

Ústavný súd 21. apríla 2010 vyzval sťažovateľa na odstránenie nedostatkov sťažnosti a na ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov. Sťažovateľ na výzvu ústavného súdu reagoval 6. mája 2010 doručením potvrdenia o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa a skúmal, či nie sú dané dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré bránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 137/2005 a následne pod sp. zn. 10 C 104/2010.

Ústavný súd sa vyžiadanim príslušného súdneho spisu podrobne oboznámil s priebehom konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 9 C 137/2005 a následne pod sp. zn. 10 C 104/2010.

Z obsahu spisu okresného súdu ústavný súd zistil, že konanie začalo 15. novembra 2005, keď sa právny predchodca sťažovateľa návrhom na začatie konania domáhal proti odporcom určenia neplatnosti osvedčenia o vydržaní vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam notárskou zápisnicou a určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam.

Sťažovateľ (spolu s ďalšími právnymi nástupcami pôvodného navrhovateľa) sa stal účastníkom konania na mieste pôvodného navrhovateľa, ktorý zomrel 13. októbra 2006.

Okresný súd vo veci prvýkrát rozhodol rozsudkom č. k. 9 C 137/2005-196 (ďalej len „rozsudok z 11. novembra 2009“), ktorým bol návrh na začatie konania zamietnutý. Proti rozsudku okresného súdu z 11. novembra 2009 podal sťažovateľ 25. novembra 2009 odvolanie.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 2 Co 17/2010-214 zo 17. mája 2010 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) rozsudok okresného súdu z 11. novembra 2009 potvrdil vo výroku o zamietnutí návrhu na určenie neplatnosti osvedčenia vyhlásenia o vydržaní vlastníctva k nehnuteľnosti odporcami v notárskej zápisnici a v prevyšujúcej časti (v časti o určenie, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva po pôvodnom navrhovateľovi) ho zrušil a vrátil na ďalšie konanie okresnému súdu. Okresný súd po vrátení veci 3. júna 2010 dosiaľ vo veci nerozhodol.

Sťažovateľ doručil ústavnému súdu sťažnosť 9. apríla 2010 potom, ako vo veci okresný súd rozhodol rozsudkom z 11. novembra 2009, proti ktorému podal odvolanie. V sťažnosti poukázal na neefektívny postup okresného súdu v konaní, ktorý aj vzhľadom na dĺžku konania, ktoré ku dňu podania sťažnosti trvalo takmer štyri roky, považoval za porušujúce ním označené základné a iné práva.

Ústavný súd 19. júla 2011 telefonicky na okresnom súde zistil, že sťažovateľ nepodal sťažnosť na priet'ahy v konaní predsedovi okresného súdu pred doručením jeho sťažnosti ústavnému súdu 9. apríla 2010 [sťažnosť podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“).].

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Ústavný súd podľa svojej konštantnej judikatúry v prípadoch sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých sťažovatelia namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) v konaní pred všeobecným súdom vyžaduje, aby sťažovatelia preukázali, že ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu podali sťažnosť proti porušovaniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov adresovanú predsedovi príslušného všeobecného súdu podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch.

Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch považuje v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde za účinný právny prostriedok ochrany základného práva podľa čl. 8 ods. 2 ústavy a namietaného porušenia práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. IV. ÚS 53/03, IV. ÚS 278/04).

V súvislosti s uvedeným ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ nepodal predsedovi okresného súdu sťažnosť na prietahy v konaní pred podaním sťažnosti ústavnému súdu a z obsahu sťažnosti nevyplývajú žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, na základe ktorých by ústavný súd mohol upustiť od splnenia podmienky prípustnosti sťažnosti v zmysle § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde (podanie sťažnosti na prietahy podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch). Za takýto dôvod hodný osobitného zreteľa v tomto prípade nemožno považovať ani celkovú dobu trvania označeného súdneho konania a jeho doterajší priebeh.

Na základe uvedeného a v súlade so svojou stabilnou judikatúrou (IV. ÚS 44/03, IV. ÚS 152/03, III. ÚS 304/04, I. ÚS 71/08) dospel ústavný súd k záveru, že sťažnosť sťažovateľa nie je prípustná pre nevyčerpanie dostupných a účinných právnych prostriedkov ochrany jeho základných práv, a preto rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde o jej odmietnutí pre neprípustnosť. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd ďalšími nárokmi sťažovateľa nezaoberal.

Ústavný súd v závere pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí sťažovateľ v tejto veci v prípade

zotrvania na stanovisku, že postupom okresného súdu v nej dochádza k zbytočným preťahom, predložil ústavnému súdu novú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. augusta 2011